

За съжаление информацията от последното преброяване на населението (1992 г.) не ни дава възможност да направим такава оценка сега, а нещата навярно са се променили. Ето защо оценяването на дела на фалшивите извънбрачни деца и набирането на известна, макар и на този етап ориентировъчна, информация за неформалните семейства у нас поставихме като една от задачите на социологическото изследване.

От анкетираните 5950 жени, родили живо дете през първите три месеца на 1995 година, 64 на сто са посочили, че са в юридически брак, 23 на сто, че са във фактически брак, и 13 на сто - че са неомъжени, разведени или вдовици. А и на въпроса „Кой по ред е Вашият брак?“ отговорът „Не съм в брак“ е посочен от 13 на сто от анкетираните жени.

Ако няма някаква селекция при попълването на анкетните карти, т.е. жените с различно семейно положение да са проявявали еднакво желание да участват в изследването, то тогава бихме могли да кажем, че истинските извънбрачни деца у нас са около 13 на сто, а не 22-25 на сто, както показват данните за последните две години (1993 и 1994).

А като вземем предвид двата коригирани относителни дяла - за 1985 г. той бе изчислен на около 8 на сто, а сега за 1994 г. - на 13 на сто, виждаме, че и „истинският“ относителен дял на извънбрачни раждания значително е нараснал. Нещо повече, нарастването на извънбрачната раждаемост у нас съвсем не може да бъде обяснено с увеличаване на разпространеността на свободните съюзи или неформалните семейства. Напротив. Броят и относителният дял на истинските извънбрачни или „извънсемейни“ деца продължава бързо да нараства.

Различават ли се жените, родили дете в неформален брак или свободен съюз, от жените, чието дете се ражда в юридически оформен брак?

Веднага ще отговоря. Да, но не много. Значително по-различна категория са майките, които не са сключили брак, но и не живеят в свободен съюз с бащата на детето. За тях ще отделия повече място по-нататък, а сега ще разгледам приликите и различията по някои важни признаци между жените в брак и жените в свободен съюз.

■ Жените в свободен съюз по-често, отколкото тези в юридически брак, са много млади - делът им до 19-годишна възраст е съответно 25.3 на сто и 14.5 на сто; те са с по-ниско образование; по-често не са ангажирани с работа или учение; значително по-често са от малцинствените групи;

■ Жените в свободен съюз и жените в юридически брак са много близки, що се отнася до преценките им за взаимоотношенията в семейството и условията за отглеждане и възпитание на децата, което подсказва, че и у нас, както и навсякъде по света, фактическият брак, т.е. свободният съюз или неформалното семейство, е просто алтернатива на юридически оформения брак. Ще цитирам някои конкретни данни:

■ най-често споделят интимните си преживявания със съпруга, съответно партньора, 86 на сто от жените в юридически брак и 83 на сто от жените в свободен съюз;